

NAMN ATT MINNAS:

BLENDA LJUNGBERG

»Man kan ej henne se och straxt ej
blifva kär» kväder skalden och han
fortsätter:

Ej blickar stjernan i det höga
Så ljuft som hennes milda öga
Och österns ljusa morgonsky
Fördunklas av dess purpurhy.
Ej korpens vingar har den svärta
Som färgar hennes långa hår:
Dess hvithet snön ej fått, ej sippan i
sin vår,
En engel ej dess goda hjerta.

Som var och en i våra klassiska mäs-
terverk någorlunda bevandrad läsare
vet, heter föremålet för ovanstående
beskrivning Blenda. Om föremålet för
nedanstående beskrivning, nämligen
Blenda Ljungberg, kanske inte i alla
yttre detaljer för tanken till sin namne
i Stagneli i odödliga drapa, gör hon det
i gengäld så mycket mer beträffande
de inre.

Måhända skulle Uppsala lärda värld
vara benägen att protestera mot en
hårdtagning av parallellen med tanke
på följande uttalande av Prins Olof:

»O änglabild!» for Prinsen fort,
»Af ödet hvilken nyck, att skänka dig
åt bygder
Der folket blott förstår värdera oxens
dygder
Åt en så vild, barbarisk, skogig ort . . .»

men måste dock medge att det finns
väsentliga likheter. Traditionens och
diktens Blenda är vår första stora fe-
minist. I spetsen för sina tappra små-
ländska medsystrar invaggar hon — en

svensk Judith — de danska inkräk-
tarna i falsk trygghet och har sedan
ihjäl dem samt och synnerligen. Och
det sker inte för nöjes skull utan av
höga etiska grunder. Blenda vill värna
sin — och de andra flickornas i Små-
land — dygd, hon vill värna sitt land,
hon vill värna dess tempel och hon
vill, inte minst, visa de i härtåg från-
varande männen att kvinnorna kan
fullgöra deras åligganden väl så bra
som de själva. Men när den fosterländ-
ska bragden är fullbordad grips hen-
nes känsliga samvete likväl av fromma
skrupler:

Ja! i ett klostres skumma vrår,
Dit intet sorl af verlden når,
Der själen endast ser det eviga, det ena,
Der vill jag mig från blodet rena.

Kort sagt: en handlingskraftig och
resolut kvinnosakskvinna, besjälad av
ädla känslor: dygdig, patriotisk, kon-
servativ, kyrksam och böjd för religiösa
meditationer — se där diktens Blenda
återspeglad i dagens minnesvärda
namn!

Blenda Ljungberg är dotter till en
kontraktspäst och har biskopen till
— ja, det räcker inte med morbror
utan bror samt är dessutom syster till
den särskilt i Enköpingstrakten väl-
kände tänkaren Axel Fundersam. Hon
kommer med andra ord från en from
och fundersam omgivning och from
och fundersam har hon också blivit.
Men det är, som redan antytts, en ak-

tiv fromhet, en kampberedd funder-samhet.

Hon föddes för ganska precis 50 år sedan och for som ung studentska till Uppsala för att läsa medicin. På den tiden ansågs det emellertid vara ett så besynnerligt påfund att ingen ens ville riskera att skriva borgen på lån för sådant ändamål och vår Blenda fick välja humaniora i stället. Hon studerade historia, litteraturhistoria, nordiska språk och franska. År 1933 tog hon en fil. mag. och fungerade sedermera under två års tid som resesekreterare i den kristliga gymnasiströrelsen. I denna sin egenskap hade hon en manlig kollega vid namn Bo Giertz. De förstod varandra inte då och gör det än mindre nu och mången ser följaktligen med illa dold skadeglädje fram mot det kyrkomöte i vilket Blenda Ljungberg kommer att delta som vår första kvinnliga biskop.

Efter tiden i Gymnasiströrelsen, som hon själv anser synnerligen värdefull inte minst som förberedelse för pedagogisk verksamhet, blev hon lärare i Uppsala, där hon nu är adjunkt vid den s. k. Skrapan. Samma egenskaper som gjort henne till en duktig och aktad pedagog har gjort henne till en duktig och aktad politiker. Hon har en långvarig och mångsidig politisk verksamhet bakom sig. Bland annat har hon varit ordförande i Högerföreningen och Högerkvinnorna i Uppsala och tillhör styrelsen för Högerens kvinnoförbund. Dessutom är hon v. ordförande i Uppsala stadsfullmäktige och medlem av ett stort antal av stadens styrelser och nämnder.

Hon anser själv att hennes politiska insats delvis bör förklaras av ärftlig belastning i fråga om intresse för kommunalpolitik och politik i allmänhet. Till detta kommer dock ett starkt feministiskt patos. Hon menar att kvinnorna måste göra en positiv insats i det politiska livet för att kunna göra

anspråk på att vinna gehör och tas på allvar. Självt har hon förvisso lyckats med bägge delarna. Hon bedöms också ha ett mycket starkt namn som politiker: hon är envis och målmedveten, men också klok och smidig och absolut orädd. Inte undra på alltså, att hon nämns som efterträdare både till Ebon Anderson och Elsa Ewerlöf; när det gäller Högerens kvinnoförbund står Blenda Ljungberg och Stina Wallerius och niger för varann och försöker truga varann att gå in först i ordföranderummet.

Blenda Ljungbergs politiska begåvning är inte bara praktisk utan också och i hög grad teoretisk. Hon uppges ha ett mycket skarpt huvud med ett förstklassigt logiskt intellekt, eller, som någon uttryckt det, hon är i allt Ulla Lindströms motpol som begåvningsstyp. Hon är liksom legendens Blenda en pessimistisk idealist, hon har särskilt fördjupat sig i kristendomens samband med den västerländska civilisationen och räknas f. ö. till våra främsta experter på skolfrågor. Docent Erik Anners har karakteriserat Blenda Ljungberg som en av våra få konservativa tänkare och han bör ju onekligen veta besked. Ibland kan man få en känsla av att det bara finns dessa två, men då glömmar man Blenda Ljungbergs foxterrier med vilken hon gärna brukar föra djupsinniga samtal.

Någon kanske av dessa strödda anteckningar bibragts den uppfattningen att Blenda Ljungberg hör till det slags kvinnor som inger sin omgivning en skräckblandad vördnad, snarare än tillgivenhet och sympati, en helgonliknande varelse som brinner med stilla och stark låga och därmed väcker dåligt samvete var hon syns. Hennes vänner försäkrar emellertid att hon visar, att man kan vara gedigen, god och effektiv utan att för den skull reta gallfeber på sina medmänniskor. Hon är nämligen inte utan försonande drag.

Hon snickrar, målar och binder böcker på lediga stunder, sällskapar med sin hund och bilar till sitt sommarnöje, en gammal hälsobrunn i Bergslagen. Dessutom lär hon ha ett blygt och spirande sinne för humor — enligt uppgift precis så mycket att hon klarar sig.

Och mer ska gudarna veta att man inte behöver i Sveriges offentliga liv. Blenda Ljungberg kan därför lugnt

förutspås en lysande politisk karriär. Och många riksdagsmän kommer helt säkert i framtiden vid anblicken av sammanbindningsbanan eller riksdagskaféet med skalden utbrista:

Der såg jag BLENDA första gången
Och evigt blef min själ i rosenkedjor
fången.

G. U.

Städersnas

FÖRSÄKRINGSBOLAG

i goda händer

... om det händer